

1. Schoolvisie

Neem de schoolvisie als uitgangspunt: wat zijn de doelen en wat is de pedagogische en didactische benadering van de school?

2. Cultuurbeleidsplan/-visie

Leg vervolgens de schoolspecifieke visie op cultuuronderwijs vast. Wat wil de school haar leerlingen aan het eind van hun basisschooltijd hebben meegegeven?

3. Doelen per leerjaar

Bepaal per leerjaar wat de leerlingen moeten kennen en kunnen, en/of wat ze meegemaakt/ervaren moeten hebben. Let er hierbij op dat je ervoor zorgt dat leerlingen een ontwikkeling doormaken. Dit kun je doen door een opbouw aan te brengen in de doelen, waarbij bepaalde disciplines en vaardigheden terugkomen (maar telkens net een stapje moeilijker). Leg deze doelen vast in een beleidsstuk. Je kunt kiezen voor een discipline, maar dat hoeft niet.

4. Invulling van het programma

Bepaal hoe de doelen per leerjaar bereikt gaan worden. Dat wil zeggen: je vult per leerjaar concreet in wat de leerlingen gaan doen (jaarprogramma). De activiteiten (lessen, workshops of excursies) sluiten aan bij de doelen per leerjaar. Probeer ook om de culturele activiteiten te laten aansluiten bij andere vakken.

5. Voorwaarden voor uitvoering

Bepaal wat nodig is om het programma uit te voeren: geld, deskundigheid bij de eigen leerkrachten (teamscholing), een externe kracht (vakleerkracht), ondersteuning van een cultuurinstelling; of materialen (zoals instrumenten of een methode).

6. Uitvoering van het programma

Voer (als school) het programma uit. Als je een beroep doet op externen (andere instellingen of culturele ondernemers), maak dan goed duidelijk wat jouw doelen met een bepaalde activiteit zijn. Zo zorg je ervoor dat de samenhang verzekerd is.

7. Evaluatie en aanpassing van het programma

Bepaal (samen met het team) of de doelen per leerjaar zijn bereikt via de gekozen activiteiten. Bepaal wat goed ging en wat minder. Pas waar nodig de doelen of het programma aan voor het volgende jaar.

TIPS

Als je al een cultuurbeleidsplan hebt, kun je beginnen bij stap 3.

Denk hierbij ook aan de kerndoelen (zie de achterzijde).

Je kunt hiervoor gebruik maken van de schema's (doorlopende leerlijnen) van SLO. Kijk op kunstzinnigeorientatie.slo.nl

Je kunt de stappen 3 en 4 ook omdraaien door eerst te kijken naar wat je al doet: welke doelen bereik je daarmee al? En welke doelen mis je dan nog? Die kun je vervolgens invullen.

Tussen stap 4 en 5 is er sprake van een wisselwerking. Je kunt ook (tegelijktijdig) op basis van wat er in huis is (de voorwaarden) een programma invullen.

Je zou je collega's kunnen laten afvinken welke activiteiten ze hebben uitgevoerd, wat ze daarvan vonden en welke doelen daarmee behaald zijn. Zo breng je in kaart wat de leerlingen hebben gedaan en geleerd. Dit portfolio kan met de klas 'meereizen'.

De kerndoelen

In het PO wordt gewerkt met kerndoelen. Deze worden voorgeschreven door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Cultuureducatie valt onder het leergebied Kunstzinnige oriëntatie. Dit leergebied omvat drie kerndoelen (54 t/m 56):

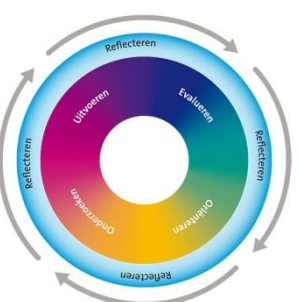
- De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.
- De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.
- De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Daarnaast hebben ook de kerndoelen van het leergebied 'Oriëntatie op jezelf en de wereld' raakvlakken met cultuureducatie.

De cyclus van het creatieve proces

Bij de uitvoering van je programma (stap 6) kunnen jij en je collega's werken volgens de cyclus van het creatieve proces. Dit betekent dat je kinderen eerst laat oriënteren en onderzoeken, vervolgens laat uitvoeren, en ten slotte laat evalueren.

Kijk voor meer informatie over de kerndoelen, leerlijnen en het creatieve proces op:
kunstzinnigeorientatie.slo.nl

Voor hulp bij het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn kun je contact opnemen met een van de instellingen van Compenta (Scala, De Kunstbeweging, ICO of K&C).

Stappenplan voor een doorlopende leerlijn cultuuronderwijs

in 7 stappen naar een
samenhangend programma